

Briuselis, 2025 m. rugsėjo 3 d.
(OR. en)

12440/25

Tarpinstitucinė byla:
2025/0191 (NLE)

COLAC 127
POLCOM 211
SERVICES 47
FDI 42

PASIŪLYMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPREZ
gavimo data:	2025 m. rugsėjo 3 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generalinei sekretorei Thérèse BLANCHET
Komisijos dok. Nr.:	COM(2025) 356 final
Dalykas:	Pasiūlymas TARYBOS SPRENDIMAS dėl Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Pietų Amerikos šalių bendrosios rinkos, Argentinos Respublikos, Brazilijos Federacinės Respublikos, Paragvajaus Respublikos ir Urugvajaus Rytų Respublikos partnerystės susitarimo pasirašymo Europos Sąjungos vardu ir laikino taikymo

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2025) 356 final.

Priedama: COM(2025) 356 final

EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2025 09 03
COM(2025) 356 final

2025/0191 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

**dėl Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Pietų Amerikos šalių bendrosios rinkos,
Argentinos Respublikos, Brazilijos Federacinės Respublikos, Paragvajaus Respublikos
ir Urugvajaus Rytų Respublikos partnerystės susitarimo pasirašymo Europos Sąjungos
vardu ir laikino taikymo**

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

- **Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai**

Priedamas pasiūlymas yra teisinė priemonė, kuria suteikiami įgaliojimai pasirašyti ir laikinai taikyti Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Pietų Amerikos šalių bendrosios rinkos, Argentinos Respublikos, Brazilijos Federacinės Respublikos, Paragvajaus Respublikos ir Urugvajaus Rytų Respublikos partnerystės susitarimą (toliau – ES ir MERCOSUR partnerystės susitarimas).

Šiuo metu Europos Sąjungos (ES) ir MERCOSUR¹ santykiai grindžiami 1995 m. gruodžio 15 d. Madride pasirašytu Europos bendrijos bei jos valstybių narių ir Pietų Amerikos bendrosios rinkos bei jos Šalių bendrojo regionų bendradarbiavimo susitarimu.

1999 m. rugsėjo 13 d. Europos Sąjungos Taryba įgaliojo Europos Komisiją pradėti derybas su MERCOSUR ir patvirtino derybinius nurodymus. Derybos buvo vedamos konsultuojantis su Tarybos Lotynų Amerikos ir Karibų regiono darbo grupe. Dėl Susitarimo dalių, susijusių su prekyba, buvo konsultuojamasi su Prekybos politikos komitetu.

Derybos truko daugiau nei 25 metus. Derybos dėl su prekyba susijusių dalių buvo užbaigtos 2019 m. birželio mėn., o dėl politinės ir bendradarbiavimo dalies – 2020 m. birželio mėn. 2023 ir 2024 m. ES ir MERCOSUR vedė derybas dėl papildomų elementų, visų pirma dėl priedo prie skyriaus dėl prekybos ir darnaus vystymosi, įskaitant griežtesnius įsipareigojimus dėl kovos su miškų naikinimu, ir dėl nuostatų, kuriomis MERCOSUR suteikiama daugiau lankstumo vykdant kai kuriuos su pramonės politika susijusius įsipareigojimus (pavyzdžiui, dėl viešųjų pirkimų). ES ir MERCOSUR derybos dėl Partnerystės susitarimo buvo užbaigtos 2024 m. gruodžio 6 d. Montevidėjuje (Urugvajus).

Rezultatas – plataus užmojo susitarimas, kuriuo siekiama daug daugiau nei 1995 m. bendruoju susitarimu ir reaguojama į šiandienos pasaulinius iššūkius. ES ir MERCOSUR partnerystės susitarimu bus sustiprinti strateginiai politiniai ir ekonominiai ryšiai, siejantys bendraminčius ir patikimus partnerius bei pagrįsti bendromis visuotinėmis vertybėmis, pavyzdžiui, demokratija ir žmogaus teisėmis. Tai šiuolaikiškas susitarimas, kuriuo remiama atvira ir taisyklėmis grindžiama prekyba, kovojama su protekcionizmu ir skatinamas darnus vystymasis. Stiprinant bendradarbiavimą juo bus atvertos plačios bendros naudos galimybės. Tai bus svarbus žingsnis stiprinant sąmoningai pasirinktų partnerių ryšius ir Europos Sąjungos vaidmenį Pietų Amerikoje.

Su ES ir MERCOSUR partnerystės susitarimo politine ir bendradarbiavimo dalimis susiję derybų tekstai 2025 m. balandžio mėn. buvo išsiųsti Tarybos Lotynų Amerikos darbo grupei.

¹ Pietų Amerikos šalių bendroji rinka (santrumpa MERCOSUR pagal pavadinimą ispanų kalba) yra pagrįsta regioninės integracijos procesu, pradėtu Argentinos, Brazilijos, Paragvajaus ir Urugvajaus, prie kurio vėliau prisijungė Venesuela (šiuo metu jos narystė sustabdyta) ir Bolivija (vyksta stojimo procesas). ES ir MERCOSUR partnerystės susitarimo Šalys yra tik Argentina, Brazilija, Paragvajus ir Urugvajus.

Su prekyba susiję Susitarimo projekto derybų tekstai Komisijos paskelbti 2019 m. rugpjūčio mėn. ir 2024 m. gruodžio mėn.

Derybų rezultatai – dvi teisinės priemonės:

1. ES ir MERCOSUR partnerystės susitarimas, apimantis a) politinį ir bendradarbiavimo ramstį ir b) prekybos ir investicijų ramstį, ir
2. Laikinas susitarimas dėl prekybos, apimantis prekybos ir investicijų liberalizavimą.

ES ir MERCOSUR partnerystės susitarimas ir Laikinas susitarimas dėl prekybos turėtų būti pasirašyti tuo pačiu metu. Abu susitarimai įsigalios pirmą kito mėnesio dieną po to, kai Šalys viena kitai raštu bus pranešusios, kad jų atitinkamos šiam tikslui reikalingos vidaus procedūros yra baigtos. Laikinas susitarimas dėl prekybos nustos galioti ir bus pakeistas ES ir MERCOSUR partnerystės susitarimu, šiam įsigaliojus, kai jį ratifikuos visos šalys.

- **Derėjimas su galiojančiomis šios politikos srities nuostatomis**

ES ir MERCOSUR partnerystės susitarimu nustatoma išsami ES ir MERCOSUR santykių teisinė sistema ir pakeičiamas galiojantis 1995 m. gruodžio 15 d. Madride pasirašytas Europos bendrijos bei jos valstybių narių ir Pietų Amerikos bendrosios rinkos bei jos bei jos Šalių bendrojo regionų bendradarbiavimo susitarimas.

ES ir MERCOSUR partnerystės susitarimas visiškai dera su bendra ES partnerystės su Lotynų Amerika ir Karibų jūros regionu vizija, išdėstyta 2023 m. birželio 7 d. priimtame bendrame komunikate Europos Parlamentui ir Europos Sąjungos Tarybai dėl naujos ES ir Lotynų Amerikos bei Karibų jūros regiono santykių darbotvarkės. ES veikla Lotynų Amerikoje ir Karibų jūros regione, susijusi su keturiais atokiausiais regionais (Prancūzijos Gviana, Gvadelupa, Martinika ir Sen Martenu), taip pat užjūrio šalimis ir teritorijomis, yra šios partnerystės privalumas.

Be to, ES ir MERCOSUR partnerystės susitarimo dalis, skirta prekybai ir investicijoms, atitinka 2021 m. vasario mėn. komunikatą „Prekybos politikos peržiūra. Atvira, tvari ir ryžtinga prekybos politika“, kuriame prekybos ir investicijų politika glaudžiai susiejama ne tik su pagrindiniais ekonominiais interesais, bet ir su Europos bei visuotiniais standartais ir vertybėmis, daugiau dėmesio skiriant darniam vystymuisi, žmogaus teisėms, kovai su mokesčių vengimu, vartotojų apsaugai ir atsakingai bei sąžiningai prekybai.

- **Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis**

ES ir MERCOSUR partnerystės susitarimas visiškai atitinka Europos Sąjungos politikos nuostatas ir dėl jo ES nereikės iš dalies keisti savo taisyklių, reglamentų ar standartų kurioje nors reglamentuojamoje srityje, pavyzdžiui, techninių taisyklių ir produktų standartų, sanitarijos ar fitosanitarijos taisyklių, maisto ir saugos taisyklių, sveikatos ir saugos standartų, taisyklių dėl genetiškai modifikuotų organizmų, aplinkos apsaugos ar vartotojų apsaugos.

Į ES ir MERCOSUR partnerystės susitarimą taip pat įtrauktas skyrius dėl prekybos ir darnaus vystymosi, kuriame Susitarimas susietas su bendraisiais darnaus vystymosi tikslais ir konkrečiais tikslais darbo, aplinkos ir klimato kaitos srityse.

Be to, ES ir MERCOSUR partnerystės susitarimu visiškai užtikrinama viešųjų paslaugų apsauga ir garantuojama vyriausybių teisė reglamentuoti ginant viešąjį interesą – tai vienas pagrindinių principų.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

• Teisinis pagrindas

ES ir MERCOSUR partnerystės susitarimas apima sritis, kurios patenka į bendros prekybos politikos, transporto, vystomojo bendradarbiavimo ir ekonominio, finansinio ir techninio bendradarbiavimo su trečiosiomis šalimis taikymo sritį. Todėl siūlomo sprendimo teisinis pagrindas turėtų būti Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 91 straipsnis, 100 straipsnio 2 dalis, 207 straipsnio 4 dalies pirmą pastraipą, 209 straipsnio 2 dalis ir 212 straipsnis.

SESV 218 straipsnio 5 dalyje numatyta, kad Taryba priima sprendimą, kuriuo įgaliojama pasirašyti susitarimą ir prireikus laikinai jį taikyti jam dar neįsigaliojus.

SESV 218 straipsnio 8 dalyje nustatyta, kad Taryba priima sprendimus kvalifikuota balsų dauguma, išskyrus SESV 218 straipsnio 8 dalies antroje pastraipoje nurodytas aplinkybes, kai Taryba juos turi priimti vieningai. Atsižvelgiant į tai, kad pagrindinės Susitarimo sudedamosios dalys yra prekybos politika, transportas, vystymasis ir ekonominis, finansinis ir techninis bendradarbiavimas su trečiosiomis šalimis, šiuo konkrečiu atveju turi būti balsuojama kvalifikuota balsų dauguma.

• Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)

1999 m. rugsėjo 13 d. Taryba įgaliojo Europos Komisiją pradėti derybas su MERCOSUR. Taigi, manyta, kad veiksmai Sąjungos lygmeniu yra veiksmingesni nei nacionalinio lygmens veiksmai.

Tos ES ir MERCOSUR partnerystės susitarimo dalys, kurios priklauso ES kompetencijai, kuria dalijamasi su valstybėmis narėmis, apima politikos sritis ir elementus, kurie gali būti tinkami Sąjungos lygmens išorės veiksams. Politikos srityse, kuriose reglamentavimo veiksmų imamasi Sąjungos lygmeniu, Sąjunga neišvengiamai išorės veiksmuose naudoja jai suteikta kompetencija (SESV 3 straipsnio 2 dalis). Be to, siekiant prasmingo bendradarbiavimo ir tvirtesnės derybinės pozicijos MERCOSUR atžvilgiu, buvo nuspręsta, kad veiksmai Sąjungos lygmeniu yra labiau pageidautini nei veiksmai atskirų valstybių narių lygmeniu. Taigi, manyta, kad veiksmai Sąjungos lygmeniu yra veiksmingesni nei nacionalinio lygmens veiksmai.

Kalbant apie ES ir MERCOSUR partnerystės susitarimo prekybos ir investicijų dalį, bendra prekybos politika pagal SESV 3 straipsnio 1 dalį priklauso išimtinai Sąjungos kompetencijai.

• Proporcingumo principas

Šia iniciatyva tiesiogiai siekiama Sąjungos išorės veiksmų tikslų ir padedama įgyvendinti politinį prioritetą „ES kaip stipresnė pasaulinio masto veikėja“. Ji atitinka Visuotinės ES strategijos gaires, būtent susijusias su tuo, kad būtų galima atsakingai bendradarbiauti su kitomis valstybėmis ir pertvarkyti savo išorės partnerystės ryšius, kad būtų pasiekti ES išorės

prioritetai. Ja padedama siekti ES prekybos ir vystymosi tikslų. Pasiūlymas atitinka ES žaliąjį kursą.

Derybos dėl ES ir MERCOSUR partnerystės susitarimo vyko pagal Tarybos nustatytus derybinius nurodymus. Derybų rezultatas neviršija to, kas būtina derybų nurodymuose nustatytiems politikos tikslams pasiekti.

- **Priemonės pasirinkimas**

Šis Tarybos sprendimo pasiūlymas teikiamas pagal SESV 218 straipsnio 5 dalį, kurioje numatyta, kad Taryba priima sprendimus, kuriais įgaliojama pasirašyti ir laikinai taikyti susitarimą. Kitų teisinių priemonių, kuriomis būtų galima pasiekti šio pasiūlymo tikslą, nenumatyta.

3. *EX POST* VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

Per derybas su MERCOSUR išorės rangovui buvo pavesta atlikti poveikio tvarumui vertinimą, kad būtų išnagrinėtas galimas Susitarimo dalies, susijusios su prekyba, ekonominis ir socialinis poveikis ir poveikis aplinkai. Poveikio vertinimu buvo remiamasi per derybas ir juo naudojosi derybininkai bei Komisijos tarnybos. Galutinė ataskaita paskelbta 2021 m. kovo 29 d.

Rengdamas poveikio vertinimą rangovas plačiai konsultavosi su vidaus ir išorės ekspertais, organizavo viešas konsultacijas ir praktinius seminarus, rinko klausimynų atsakymus internetu, rengė dvišalius susitikimus ir pokalbius su pilietine visuomene Europoje ir MERCOSUR šalyse. Šios konsultacijos buvo vertinga ir veiksminga platforma, kurioje aktyviai dalyvavo daug pagrindinių suinteresuotųjų subjektų ir pilietinės visuomenės atstovų.

Derybos dėl šio Susitarimo politinių ir bendradarbiavimo aspektų vyko konsultuojantis su Tarybos Lotynų Amerikos ir Karibų jūros regiono darbo grupe, o dėl su prekyba susijusių aspektų – Prekybos politikos komitetu, kaip specialiu komitetu, Tarybos paskirtu pagal SESV 218 straipsnio 4 dalį. Europos Parlamentas taip pat buvo reguliariai informuojamas Užsienio reikalų komitete (AFET), Tarptautinės prekybos komitete (INTA) ir MERCOSUR stebėsenos grupėje. Per derybas parengti tekstai viso derybų proceso metu buvo teikiami abiem institucijoms. Per visas derybas Komisija taip pat rengė susitikimus ir palaikė ryšį su pilietine visuomene (per pilietinės visuomenės dialogo susitikimus), kad aptartų derybų pažangą ir derybines pozicijas.

- **Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas**

„Poveikio tvarumui vertinimą remiant Europos Sąjungos ir MERCOSUR derybas dėl asociacijos susitarimo“ atliko išorės rangovas „London School of Economics Enterprise“. Jame nagrinėjamas galimas prekybos susitarimo ekonominis ir socialinis poveikis, poveikis žmogaus teisėms ir aplinkai.

Pasibaigus deryboms ir atsižvelgiant į jų rezultatus, Komisijos tarnybos atliko ekonominį derybų rezultatų vertinimą.

- **Poveikio vertinimas**

Poveikio tvarumui vertinimą sudaro du vienas kitą papildantys komponentai. Pirma, išsami ekonominio ir socialinio poveikio, poveikio žmogaus teisėms ir aplinkai, kurį prekybos susitarimas, dėl kurio deramasi, galėtų padaryti ES, MERCOSUR šalyse ir kitose susijusiose šalyse, analizė. Antra, plataus masto konsultacijos, kuriose dalyvavo tiek ES, tiek MERCOSUR šalių suinteresuotieji subjektai ir per kurias buvo galima rinkti informaciją ir ją dalytis, konsultuotis ir skleisti rezultatus. Poveikio vertinimas suteikia vertingos informacijos rengiant galimas gretutines ir poveikio švelninimo priemones, be kita ko, pateikiant jame pasiūlymus.

Ataskaitoje naudojama dinaminė bendrojo prekybos analizės projekto (GTAP) modelio versija, pagal kurią nagrinėjamas dviejų scenarijų – konservatyvaus ir platesnio užmojo – poveikis, atsižvelgiant į derybų rezultatus, susijusius su abiejų Šalių tarifinių ir netarifinių priemonių skaičiaus mažinimu. Pagal konservatyvų scenarijų ES BVP iki 2032 m. padidės 10,9 mlrd. EUR (0,1 proc.), o MERCOSUR – 7,4 mlrd. EUR (0,3 proc.), palyginti su baziniu modelio scenarijumi, pagal kurį LSP nesudaromas. Pagal plataus užmojo scenarijų ES BVP padidės 15 mlrd. EUR, o MERCOSUR – 11,4 mlrd. EUR.

Atliekant ekonominį derybų rezultatų vertinimą įvertinamas faktinių derybų rezultatų ekonominis poveikis. Kitaip nei poveikio vertinimas, jis nėra pagrįstas prielaidomis dėl numatomų Susitarimo rezultatų. Atliekant pastarąjį įvertintas dviejų scenarijų – konservatyvaus ir plataus užmojo – poveikis, atsižvelgiant į derybų rezultatus, susijusius su prekybos kliūčių mažinimu taikant tarifines ir netarifines priemones. O per pirmąjį įvertinamas ekonominis poveikis, pagrįstas faktinėmis tarifinių ir netarifinių priemonių nuolaidomis. Jame taip pat atsižvelgiama į tai, kad Jungtinė Karalystė nebėra ES narė. Tai paaiškina numatomo Susitarimo poveikio pagal ekonominį derybų rezultatų vertinimą ir poveikio vertinimą skirtumą. Be to, ekonominio vertinimo analizė atnaujinta siekiant įtraukti pastarojo laikotarpio ES prekybos politikos pokyčius.

- **Reglamentavimo kokybė ir supaprastinimas (REFIT)**

ES ir MERCOSUR partnerystės susitarimui REFIT procedūros netaikomos. Vis dėlto jame numatyta supaprastinti prekybos ir investavimo procedūras, sumažinti su eksportu ir investicijomis susijusias išlaidas ir taip padidinti prekybos ir investavimo galimybes abiejų rinkų mažosioms ir vidutinėms įmonėms.

Tikėtina nauda, be kita ko, – didesnis skaidrumas, mažesnė dėl techninių taisyklių, atitikties reikalavimų, muitinės procedūrų ir kilmės taisyklių atsirandanti našta, sustiprinta intelektinės nuosavybės teisių ir geografinių nuorodų apsauga, geresnė prieiga prie viešųjų pirkimų konkursų, taip pat specialus skyrius, skirtas padėti MVĮ pasinaudoti pagal Susitarimą atsiveriančiomis galimybėmis.

- **Pagrindinės teisės**

Sąjungos pagrindinių teisių apsaugai pasiūlymas poveikio neturi. Priešingai, Šalys įsipareigoja bendradarbiauti žmogaus teisių skatinimo ir apsaugos, įskaitant tarptautinių žmogaus teisių srities aktų ratifikavimą ir įgyvendinimą, taip pat demokratinių principų bei teisinės valstybės principo stiprinimo, lyčių lygybės skatinimo bei kovos su visų formų diskriminavimu srityse.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Susitarimo prekybai skirta dalis turės finansinio poveikio ES biudžeto įplaukoms. Tikėtina, kad įsigaliojus Susitarimui bus prarasta 330 mln. EUR muitų pajamų. ES visiškai įgyvendinus Laikinąjį susitarimą dėl prekybos (praėjus 15 metų nuo jo įsigaliojimo) kasmet bus prarandama 1 mlrd. EUR muitų pajamų. Šis įvertis pagrįstas ateinančių 15 metų prekybos raidos projekcija, laikantis prielaidos, kad nesudaroma jokių susitarimų. Numatomas netiesioginis teigiamas poveikis, pavyzdžiui, padidės su pridėtinės vertės mokesčiu susiję išteklių ir bendrosios nacionalinės pajamos.

5. KITI ELEMENTAI

- **Įgyvendinimo planai ir stebėseną, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka**

Į ES ir MERCOSUR partnerystės susitarimą įtrauktos institucinės nuostatos, kuriomis įsteigiami jungtiniai organai, kad nuolat stebėtų jo įgyvendinimą, veikimą ir poveikį.

ES ir MERCOSUR partnerystės susitarimo institucinę struktūrą sudaro Jungtinė taryba, Jungtinis komitetas ir pakomitečiai bei kiti organai. Jungtinė taryba stebės, kaip siekiama šio Susitarimo tikslų, ir prižiūrės jo įgyvendinimą. Jungtinis komitetas padės Jungtinei tarybai vykdyti jos pareigas ir prižiūrės visų pakomitečių ir kitų organų, įsteigtų pagal ES ir MERCOSUR partnerystės susitarimą, darbą.

Kai bus svarstomi prekybos ir investicijų klausimai, Jungtinė taryba ir Jungtinis komitetas posėdžiaus prekybos klausimams skirta sudėtimi. ES ir MERCOSUR partnerystės susitarimo dalies, skirtos prekybai ir investicijoms, institucinėmis nuostatomis nustatomos konkrečios Jungtinės tarybos ir Jungtinio komiteto, veikiančių prekybos klausimams skirta sudėtimi, funkcijos ir užduotys.

Susitarimu įsteigiamas Tarptautinio bendradarbiavimo ir vystymosi pakomitetis ir keletas su prekyba ir investicijomis susijusių pakomitečių. Jungtinė taryba arba Jungtinis komitetas gali steigti kitus pakomitečius ar organus konkrečioms užduotims spręsti ar konkretiems klausimams nagrinėti.

Į ES ir MERCOSUR partnerystės susitarimą taip pat įtrauktas Pilietinės visuomenės forumas, kad Šalių pilietinė visuomenė būtų išklausiama dėl visų Susitarimo nuostatų.

- **Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas**

ES ir MERCOSUR partnerystės susitarimu sukuriama nuosekli, išsami ir aktuali teisiškai privaloma ES santykių su MERCOSUR sistema. Juo sukuriama tvirta partnerystė, stiprinamas politinis dialogas ir gilinamas ir stiprinamas bendradarbiavimas bendro intereso klausimais. Kartu ES ir MERCOSUR partnerystės susitarimu bus padedama plėtoti ir įvairinti ekonominius bei prekybos santykius ir taip skatinama prekyba ir investicijos.

ES ir MERCOSUR partnerystės susitarimą sudaro keturios dalys. I dalyje (Bendrieji principai ir institucinė struktūra) išdėstyti bendrieji Susitarimo principai bei tikslai ir nustatoma jo institucinė struktūra, kaip aprašyta pirmiau.

Esminiai Susitarimo elementai: pagarba demokratijos principams, žmogaus teisėms, pagrindinėms laisvėms ir teisinės valstybės principams, taip pat nuostata dėl masinio

naikinimo ginklų (MNG) neplatavimo ir geravalis buvimas Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos ir Paryžiaus susitarimo šalimi.

II dalyje (Politinis dialogas ir bendradarbiavimas) ES ir MERCOSUR įsipareigoja gilinti dialogą ir bendradarbiauti šiose srityse:

- demokratijos principai, žmogaus teisės ir teisinė valstybė bei tarptautinė taika ir saugumas;
- teisingumas, laisvė ir saugumas;
- darnus vystymasis;
- socialinė, ekonominė ir kultūrinė partnerystė.

Susitarime akcentuojami įvairūs ypatingos svarbos klausimai, įskaitant aplinkos apsaugą, klimato kaitą, tvarią energetiką, teisinę valstybę, žmogaus ir moterų teises, atsakingą verslą, darbuotojų teises ir nelaimių rizikos mažinimą. II dalies nuostatos leis imtis labiau suderintų ir bendrų veiksmų naujose srityse, tokiose kaip visuomenės sveikata, valstybės modernizavimas, migracijos srautų valdymas, masinio naikinimo ginklų neplatavimas, kova su pinigų plovimu ar terorizmo finansavimu ir kibernetiniais nusikaltimais.

Tai virs tvirtesne partneryste pasauliniu lygmeniu, pavyzdžiui, dėl Darbotvarkės iki 2030 m., kovos su klimato kaita veiksmų ir pasaulinio demokratinio valdymo ir žmogaus teisių, tarptautinės migracijos, taikos ir saugumo klausimų.

II dalyje taip pat pateikiamos nuostatos, kuriomis siekiama gilinti dialogą tarptautinio bendradarbiavimo ir vystymosi klausimais ir lengvinti Susitarimo įgyvendinimą. Susitarime pateikiamas Protokolas dėl bendradarbiavimo, kuriame Šalys įsipareigoja plėtoti bendradarbiavimo partnerystę, kuria bus padedama siekti pagarba, pasitikėjimu ir bendromis vertybėmis bei interesais grindžiamos taikos ir klestėjimo, kartu sprendžiant uždavinius ir naudojantis ES ir MERCOSUR partnerystės susitarimo teikiamomis galimybėmis.

III dalimi (Prekyba ir su prekyba susiję klausimai) sukurama nuosekli, išsami ir aktuali teisiškai privaloma ES ir MERCOSUR prekybos santykių sistema. Ja bus padedama plėtoti ir įvairinti ekonominius bei prekybos santykius ir taip skatinama prekyba ir investicijos.

Šiuo Susitarimu ES siekia sudaryti kuo geresnes sąlygas savo veiklos vykdytojams MERCOSUR rinkoje. Juo viršijami pagal PPO taisykles galiojantys įsipareigojimai daugelyje sričių, pavyzdžiui, dėl prekybos prekėmis, paslaugų, viešųjų pirkimų, netarifinių kliūčių ir intelektinės nuosavybės teisių, įskaitant geografines nuorodas, apsaugos bei gynimo. Visose šiose srityse MERCOSUR šalys susitarė prisiimti reikšmingų naujų įsipareigojimų, palyginti su PPO sąlygomis. Į Susitarimą taip pat įtrauktos pažangios nuostatos dėl prekybos ir darnaus vystymosi, įskaitant tvirtus įsipareigojimus dėl kovos su miškų naikinimu.

Susitarimas atitinka GATT XXIV straipsnio kriterijus (panaikinti muitus ir kitas prekybos ribojimo nuostatas praktiškai visai šalių tarpusavio prekybai), taip pat panašias GATS V straipsnio nuostatas, susijusias su paslaugomis.

Laikantis derybiniuose nurodymuose nustatytų tikslų, ES ir MERCOSUR partnerystės susitarimo III dalis suteiks galimybę:

1. ilginiui visiškai panaikinti muitus 91 proc. prekių, kurias ES bendrovės eksportuoja į MERCOSUR. Taip kasmet bus sutaupoma daugiau kaip 4 mlrd. EUR muitų.

Pavyzdžiui, MERCOSUR šalys panaikins didelius muitus pramonės produktams, kaip antai automobiliams (35 proc.), automobilių dalims (14–18 proc.), mašinoms (14–20 proc.), cheminėms medžiagoms (iki 18 proc.), drabužiams (iki 35 proc.), vaistams (iki 14 proc.), odiniams batams (iki 35 proc.) arba tekstilei (iki 35 proc.). Susitarimu taip pat bus palaipsniui panaikinti muitai eksportuojamiems ES maisto produktams ir gėrimams, kaip antai vynui (27 proc.), šokoladui (20 proc.), spiritiniams gėrimams (20–35 proc.), sausainiams (16–18 proc.), konservuotiems persikams (55 proc.) arba gaiviesiems gėrimams (20–35 proc.). Be to, pagal Susitarimą ES pieno produktams, visų pirma sūriams, bus taikomas bemuitis režimas nustatant kvotas (šiuo metu taikomas 28 proc. muitų tarifas);

2. subalansuotai atverti ES rinką, nes Susitarimu bus panaikinti importo muitai 92 proc. į ES eksportuojamų MERCOSUR prekių. Jautriems žemės ūkio produktams, kaip antai jautienai, cukrui ar paukštienai, lengvatinis režimas taikomas tik ribotiems kiekiams pagal kruopščiai apskaičiuotas tarifines kvotas;
3. Argentinos, Urugvajaus ir Paragvajaus atveju pagal Susitarimą visiškai panaikinti (arba nustatyti privalomus nulinius) eksporto mokesčius žaliavoms ir pramoninėms prekėms. Juo taip pat sumažinami (Argentinos atveju) arba panaikinami (Urugvajaus, Paragvajaus ir Brazilijos atveju) žemės ūkio prekių eksporto mokesčiai. Kalbant apie pramonines prekes, Brazilija prisiėmė nulinių mokesčių išipareigojimų dėl svarbių ES ekonomikai įvairinti reikalingų žaliavų (nikelio, vario, aliuminio, plieno žaliavų, plieno, titano). Brazilija išlaikė strateginę laisvę nustatyti eksporto muitus tam tikroms žaliavoms ir tokiais atvejais ES suteikta ne mažiau kaip 50 proc. lengvata bet kokiam Brazilijos ateityje įvestam eksporto mokesčiui ir 25 proc. neviršijanti viršutinė riba;
4. taikyti tvirtą dvišalių apsaugos priemonių mechanizmą, leidžiantį ES ir MERCOSUR nustatyti laikinas priemones importui reguliuoti, jei jis padidėja netikėtai ir smarkiai ir tai daro arba gali padaryti didelę žalą jų vidaus pramonei. Šios apsaugos priemonės taip pat taikomos žemės ūkio prekėms, kurioms taikomas tarifinių kvotų režimas, arba, kai aktualu, gali būti taikomos tik ES atokiausių regionų teritorijoje;
5. visiems produktams, neatsižvelgiant į tai, ar jie pagaminti ES, ar į ją importuojami, ir toliau taikyti aukščiausio lygio maisto saugos, gyvūnų ir augalų sveikatos standartus. Galioja atsargumo principas. Susitarime numatyta glaudžiau bendradarbiauti su šalių partnerių valdžios institucijomis ir sparčiau perduoti informaciją apie bet kokią galimą riziką, naudojantis labiau tiesiogine ir veiksmingesne informavimo ir pranešimo sistema;
6. įtraukti išsamų skyrių, skirtą prekybai ir darniam vystymuisi, kuriuo siekiama užtikrinti, kad prekyba padėtų saugoti aplinką ir skatintų socialinį vystymąsi. Šiame skyriuje aptariamai tokie klausimai kaip tvarus miškų valdymas ir išsaugojimas, pagarba darbuotojų teisėms ir atsakingo verslo skatinimas. Į skyrių taip pat įtrauktos konkrečios ginčų sprendimo nuostatos ir specialus peržiūros mechanizmas. Be to, jame pateikiamas aiškus išipareigojimas veiksmingai įgyvendinti Paryžiaus susitarimą dėl klimato kaitos laikomas esminiu ES ir MERCOSUR partnerystės susitarimo ir Laikinojo susitarimo dėl prekybos elementu, todėl leidžiama sustabdyti pastarojo taikymą, jei Šalis pasitraukia iš Paryžiaus susitarimo arba gera valia nustoja būti jo šalis. Prekybos ir darnaus vystymosi skyriaus priede pateikiami Šalių išipareigojimai imtis priemonių dėl miškų naikinimo, kad nuo 2030 m. būtų sustabdytas tolesnis miškų naikinimas. Tai pirmas kartas, kai prekybos susitarimo, kuriam taikomas ginčų sprendimas, susitariančiosios šalys prisiima individualų

teisinių įsipareigojimą sustabdyti miškų naikinimą. Susitarimu taip pat numatomas aktyvus vaidmuo pilietinės visuomenės organizacijoms stebėti Susitarimo įgyvendinimą, įskaitant dėl visų su aplinka susijusių klausimų;

7. ES subjektams atverti naujų galimybių dalyvauti konkursuose MERCOSUR šalyse, kurios nėra PPO sutarties dėl viešųjų pirkimų narės. Tai pirmas kartas, kai MERCOSUR šalys atvers savo viešųjų pirkimų rinkas. ES įmonės galės dalyvauti konkursuose dėl sutarčių su valdžios institucijomis, pavyzdžiui, centrinės valdžios ministerijomis ir kitomis vyriausybėmis ir federalinėmis įstaigomis, vienodomis sąlygomis su MERCOSUR šalių įmonėmis;
8. pašalinti technines ir reguliavimo kliūtis prekybai prekėmis, visų pirma skatinant taikyti pirmosios šalies atliekamą sertifikavimą ir derinimą pasitelkiant tarptautinius standartus, priimtus ISO, IEC, ITU ir Maisto kodekso komisijos, taip pat kitų tarptautinių standartus nustatančių organizacijų pagal bendrą apibrėžtį, dėl kurios susitarė ES ir MERCOSUR. Susitarta sumažinti besidubliuojančius bandymus elektronikos sektoriaus mažos rizikos srityse. Be to, bus parengtas specialus autotransporto priemonių priedas, kuriuo bus skatinama taikyti JT EEK taisykles ir mažinama besidubliuojančių bandymų šiame sektoriuje;
9. įtraukti išsamų priedą su detalėmis nuostatomis, kuriomis siekiama lengvinti prekybą vynu ir spiritiniais gėrimais, įskaitant vyno gamybos metodų pripažinimą, sertifikavimą ir ženklinimą, laikantis moderniausių ES laisvosios prekybos susitarimų;
10. atverti paslaugų sektorius ir lengvinti ES ir MERCOSUR tarpusavio prekybą paslaugomis tiek įsisteigus vietoje, tiek tarpvalstybiniu mastu. Susitarimas taikomas įvairiems paslaugų sektoriams, įskaitant verslo paslaugas, finansines paslaugas, telekomunikacijas, jūrų transportą (MERCOSUR pirmą kartą atveria šio regiono jūrų transporto sektorių), pašto ir pasiuntinių paslaugas. Taip pat prisiimta įsipareigojimų dėl įmonių įsisteigimo tiek paslaugų, tiek ne paslaugų sektoriuose. Taip bus užtikrintos vienodos sąlygos ES paslaugų teikėjams ir jų konkurentams MERCOSUR. Teisė reglamentuoti siekiant viešojo intereso yra visiškai išsaugota visais valdžios lygmenimis. Į Susitarimą taip pat įtrauktos pažangios nuostatos dėl specialistų, pavyzdžiui, vadovų ar specialistų, kuriuos ES įmonės perkelia į savo patronuojamąsias įmones MERCOSUR šalyse, judėjimo verslo tikslais. Be to, įtrauktas nemažas e. prekybai skirtas skyrius – naujovė MERCOSUR partneriams;
11. garantuoti aukšto lygio intelektinės nuosavybės teisių apsaugą ir gynimą, įskaitant išsamias nuostatas dėl autorių teisių, komercinių paslapčių ir vykdymo užtikrinimo, numatant geresnę apsaugą;
12. garantuoti aukšto lygio ES geografinių nuorodų apsaugą ir gynimą, panašų į taikomus ES, dėl 344 ES aukštos kokybės maisto produktų, vyno ir spiritinių produktų pavadinimų;
13. mažosioms ir vidutinėms įmonėms skirtu skyriumi užtikrinti, kad jos galėtų visapusiškai pasinaudoti ES ir MERCOSUR partnerystės susitarimo teikiamomis galimybėmis;
14. taikyti veiksmingus ginčų sprendimo mechanizmus – dalyvaujant arbitražo kolegijai arba padedant tarpininkui. Į ginčų sprendimo skyrių įtrauktos naujos nuostatos, parengtos remiantis PPO numatyta apskundimo tvarka, kai pažeidimo nėra, – jei šalis mano, kad kitos šalies priemonė panaikina arba iš esmės sumažina Susitarimo teikiamą naudą, ji gali prašyti kolegijos priimti sprendimą šiuo klausimu.

IV dalyje (Baigiamosios nuostatos), *inter alia*, nustatyta procedūra, taikoma tais atvejais, kai Šalis nevykdo savo įsipareigojimų pagal Susitarimą, ir nuostatos dėl Susitarimo įsigaliojimo ir pakeitimų.

Susitarimas sudaromas neribotam laikotarpiui ir, jam įsigaliojus, juo pakeičiamas Laikinis susitarimas dėl prekybos.

Turėtų būti pasiūlyta laikinai taikyti visas I dalies (Bendrieji principai ir institucinė struktūra) ir IV dalies (Baigiamosios nuostatos) nuostatas, išskyrus susijusias su sąveika su Laikiniu susitarimu dėl prekybos. Taip pat reiktų pasiūlyti laikinai taikyti visas II dalies (Politinis dialogas ir bendradarbiavimas) nuostatas, išskyrus susijusias su konsuline apsauga ir mokesčių klausimais.

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

dėl Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Pietų Amerikos šalių bendrosios rinkos, Argentinos Respublikos, Brazilijos Federacinės Respublikos, Paragvajaus Respublikos ir Urugvajaus Rytų Respublikos partnerystės susitarimo pasirašymo Europos Sąjungos vardu ir laikino taikymo

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 91 straipsnio 1 dalį, 100 straipsnio 2 dalį, 207 straipsnio 4 dalies pirmą pastraipą, 209 straipsnio 2 dalį ir 212 straipsnį kartu su 218 straipsnio 5 dalimi,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

- (1) 1999 m. rugsėjo 13 d. Taryba įgaliojo Europos Komisiją pradėti derybas dėl susitarimo su Pietų Amerikos šalių bendrąja rinka ir jos šalimis, kuri sudarytų politinės, bendradarbiavimo ir prekybos dalys;
- (2) šios derybos buvo sėkmingai užbaigtos 2024 m. gruodžio 6 d.;
- (3) todėl Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Pietų Amerikos šalių bendrosios rinkos, Argentinos Respublikos, Brazilijos Federacinės Respublikos, Paragvajaus Respublikos ir Urugvajaus Rytų Respublikos partnerystės susitarimas (toliau – Susitarimas) turėtų būti Sąjungos vardu pasirašytas su sąlyga, kad bus sudarytas vėliau;
- (4) tam tikros Susitarimo nuostatos turėtų būti taikomos laikinai, kol bus užbaigtos jam įsigaliooti būtinos procedūros;
- (5) pagal Susitarimo 30.9 straipsnį, Sąjungoje Susitarimu asmenims nesuteikiama teisių ar nenustatoma pareigų, išskyrus tas, kurias Šalys yra nustačiusios viena kitos atžvilgiu pagal tarptautinę viešąją teisę,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

1. Įgaliojama Sąjungos vardu pasirašyti Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Pietų Amerikos šalių bendrosios rinkos, Argentinos Respublikos, Brazilijos Federacinės Respublikos, Paragvajaus Respublikos ir Urugvajaus Rytų Respublikos partnerystės susitarimą su sąlyga, kad jis bus sudarytas.

2. Susitarimo tekstas pridedamas prie šio sprendimo.

2 straipsnis

1. Kol Susitarimas įsigalios, pagal Susitarimo 30.2 straipsnį ir atsižvelgiant į jame numatytus pranešimus, Sąjungos ir Pietų bendrosios rinkos (MERCOSUR) ir (arba) vienos ar daugiau Susitarimą pasirašiusių MERCOSUR valstybių tarpusavio santykių atžvilgiu laikinai taikomos šios Susitarimo dalys:

- 1 skyrius, išskyrus 1.4 straipsnio d punktą;
- 2 skyrius, išskyrus 2.2 straipsnio 4 dalį, 2.3 straipsnio 5 dalį ir 2.4 straipsnio 5 dalį;
- 3 skyrius, išskyrus 3.2 straipsnio 3–7 dalis;
- 4 skyrius;
- 5 skyrius;
- 6 skyrius, išskyrus 6.6 straipsnį (Konsulinė apsauga);
- 7 skyrius;
- 8 skyrius, išskyrus 8.4 straipsnį (Mokesčių klausimai);
- 30 skyrius, išskyrus 30.1 straipsnio 1 dalį, 30.4 straipsnio 2 dalį, 30.5 straipsnio 2 dalį ir 30.6 straipsnio 5 dalį;
- prie šio Susitarimo pridėtas Protokolas dėl bendradarbiavimo.

2. Datą, nuo kurios minėtosios Susitarimo dalys turi būti laikinai taikomos, Tarybos generalinis sekretoriatas paskelbia *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

3 straipsnis

Šis sprendimas įsigalioja jo priėmimo dieną.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu
Pirmininkas / Pirmininkė